

Finanțat de
Uniunea Europeană

Raport de investigație jurnalistică independentă Judecător - Olga Cojocaru

AUTORI:

Viorica Zaharia - jurnalistă de investigație
Mădălin Necșuțu - jurnalist de investigație
Olga Diaconu - juristă
Victor Felișcan - jurist și avocat

Revizuit de:

Mihail Gorincioi, Avocat, Expert Asociat, IPRE
Halya Chyzhyk, expertă a proiectului, IWPR
Dawid Szescilo, expert al proiectului, IWPR

Octombrie 2024

#JustițiePentruMoldova

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană
și cofinanțat de Fundația Soros Moldova

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și Fundației Soros Moldova. Conținutul acesteia reprezintă responsabilitatea exclusivă a proiectului „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #JustițiePentruMoldova”, finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat de Fundația Soros Moldova. Conținutul materialului aparține autorilor și nu reflectă în mod necesar punctul de vedere al Uniunii Europene și Fundației Soros Moldova.

CUPRINS:

<u>INTRODUCERE.....</u>	<u>4</u>
<u>CONSTATĂRI.....</u>	<u>5</u>
<u>DATE GENERALE</u>	<u>5</u>
<u>INTEGRITATEA ETICĂ.....</u>	<u>6</u>
<u>INTEGRITATEA FINANCIARĂ</u>	<u>14</u>
<u>ANEXA NR.1 METODOLOGIA DE SELECTARE A SUBIECȚILOR DE INVESTIGARE JURNALISTICĂ INDEPENDENTĂ</u>	<u>17</u>
<u>ANEXA NR.2 METODOLOGIA DE INVESTIGARE JURNALISTICĂ INDEPENDENTĂ A CANDIDAȚILOR CARE ASPIRĂ LA FUNCȚII ÎN SISTEMUL DE JUSTIȚIE</u>	<u>19</u>

INTRODUCERE

Acest raport are ca scop evaluarea integrității, independenței și eficienței judecătorilor și procurorilor care aspiră la diverse funcții în cadrul sistemului judiciar și al procuraturii din Republica Moldova. Raportul constituie o investigație jurnalistică independentă, menită să ofere o imagine clară și transparentă asupra candidaților, în contextul reformelor continue în sectorul justiției. În cadrul acestui proiect, se preconizează publicarea a peste 30 de rapoarte similare, toate vizând sprijinirea transparenței și responsabilității în sistemul judiciar al Republicii Moldova.

Raportul este realizat în cadrul proiectului „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție în Moldova - #Justice4Moldova”, implementat de Institutul pentru Politici Europene și Reforme (IPRE), în parteneriat cu Institutul pentru Raportarea Războiului și Păcii (IWPR). Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația Soros Moldova. Scopul general al proiectului este de a consolida rolul societății civile și mass-mediei în promovarea independenței, integrității, eficienței și responsabilității sistemului judiciar din Republica Moldova.

Raportul a fost realizat de o echipă de experți formată din Viorica Zaharia (jurnalistă de investigație), Mădălin Necșuțu (jurnalist de investigație), Olga Diaconu (juristă) și Victor Felîșcan (jurist și avocat). Aceștia au colaborat pentru a evalua candidații folosind metodologii bine definite și au colectat informații din surse deschise și baze de date cu acces restricționat, precum și prin solicitări de informații de la instituții publice și private, interviuri și participarea la evenimente relevante, inclusiv ședințe de judecată.

Metodologia utilizată pentru elaborarea raportului include două componente distincte:

- **Metodologia de selectare a subiecților de investigație jurnalistică independentă** – detaliată în Anexa nr. 1.
- **Metodologia de investigație jurnalistică independentă a candidaților care aspiră la funcții în sistemul de justiție** – descrisă în Anexa nr. 2.

Toate rapoartele au fost elaborate în conformitate cu Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Rapoartele au beneficiat de revizuirea experților internaționali IWPR, Halya Chyzhyk (avocată și expertă în reforma judiciară din Ucraina), Dawid Szescilo (profesor de drept public și administrație publică, expert internațional în buna guvernare din Polonia) și Mihail Gorincioi (avocat și expert asociat IPRE).

CONSTATĂRI

Conform datelor și declarațiilor de avere pentru anii 2019-2024, prezentate public de judecătoarea Olga Cojocaru, nu au fost constatate diferențe substanțiale între venituri și cheltuieli. Cu toate acestea, se constată o serie de abateri de la normele morale, profesionale și de integritate financiară, după cum urmează:

- Se constată anumite neclarități în privința unei proprietăți deținute în comun de dna judecător și mama sa și a unor venituri obținute de la mama sa pe care judecătoarea nu le-a explicat foarte clar nici autorilor raportului.
- O situație neclară a fost observată în legătură cu mai multe autoturisme deținute și utilizate de dna judecător și apropiații săi.
- Se constată admiterea tergiversării excesive a examinării unor cauze de rezonanță.
- Se constată admiterea unor cazuri de neuniformitate la pronunțarea unor decizii pe anumite cazuri, în special în cauze de rezonanță.
- Se constată că, deși au fost inițiate proceduri disciplinare în legătură cu examinarea unor cauze examinate de dna judecător sau de complete de judecată din care d-nei a făcut parte, acestea au fost încetate. Totuși, încetarea acestora a avut loc, în majoritatea cazurilor, din considerente de procedură, fără a exclude total anumite suspiciuni de integritate etică.

DATE GENERALE

Nume Prenume:

Cojocaru Olga (Judecător)

Instruire/Diplome:

1996 - 2001 facultatea de drept a Universității Libere Internaționale din Moldova

Activități profesionale pertinente, Activitatea juridică:

1999 - 2002 grefier la Curtea de Apel Chișinău

2002 - 2003 jurist la S.A. „Agropetrol”

2003 - 2008 referent la Curtea Supremă de Justiție

13.05.2008 numită în funcția de judecător la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, pe un termen de 5 ani

23.05.2013 numită în funcție de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă

INTEGRITATEA ETICĂ

Pe 18 decembrie 2008, an în care Olga Cojocaru a fost numită în funcția de judecător, [Ziarul de Gardă scria](#) că, deși nota sa la examen a fost 8,7, plasând-o departe de primii zece, ea a fost selectată printre primii cinci. Aceeași sursă prezenta și reacția președintelui CSM de la acel moment, Nicolae Clima, întrebând de ce candidații cu note mai mici au trecut selecția, iar cei cu note mari au rămas pe lista de rezervă. Acesta afirma că „*Au fost discuții în urma alegerii acestor persoane. Acesta a fost rezultatul votului secret al Consiliului Superior al Magistraturii. Eu nu sunt împotriva persoanelor care au fost selectate. Ele au fost numite judecători. Probabil, s-a ținut cont de anul în care au susținut examenul. Legea spune că la funcția de judecător pot candida persoanele care au susținut examenul cu cel mult 3 ani în urmă, de aceea li s-a dat prioritate; în caz contrar, aceste persoane sunt excluse în mod automat din rândul candidaților pentru judecători și urmează a susține examenele din nou.*”

Olga Cojocaru a fost numită judecător la Curtea de Apel Chișinău prin [Hotărârea CSM nr. 345/18 din 24 iulie 2018](#). Din 16 candidați, s-a decis, cu vot unanim, că doar doi vor fi propuși președintelui RM pentru numire la Curtea de Apel - Anatolie Galben și Olga Cojocaru. Din hotărâre nu este clar care au fost criteriile pentru care s-a dat preferință acestor candidați. Din documentul analitic al CRJM „[Selecția și promovarea judecătorilor în Republica Moldova iunie 2017 - decembrie 2018](#)”, citim că „...al doilea candidat (N.A. Olga Cojocaru) a avut un punctaj mai mic decât patru contracandidați ai săi – cu 6, 9 și, respectiv, 11 puncte (evaluarea efectuându-se după procedura nouă și veche de notare).”

CSM a dat o apreciere foarte bună performanțelor Olgăi Cojocaru. Prin [Hotărârea nr. 11/1 din 26 ianuarie 2018](#), Olgăi Cojocaru i s-a acordat calificativul „foarte bine” (88 puncte).

Comentariu: *Totuși, ținem să precizăm că unele aspecte din evaluarea efectuată de Colegiul de Evaluare a Performanțelor ar putea fi considerate subiective. Informațiile pentru mai multe criterii, ce se punctau, la acel moment, la evaluarea Colegiului de Evaluare a Performanțelor, erau furnizate de subiecții supuși evaluării. Spre exemplu, sistemul PIGD nu furniza (și nu furnizează nici în prezent) date dezagregate per judecător pentru informațiile privind procentajul hotărârilor casate/menținute. Potrivit răspunsului la o solicitare de informații adresată Consiliului Superior al Magistraturii, până în anii 2019 - 2020, aceste date erau puse la dispoziție de judecători.*

Tergiversare atipică în dosarul furtului miliardului

În octombrie 2022, tv8.md a publicat o [anchetă video](#) despre dosarul lui Grigore Gacikevici, fost președinte al Băncii de Economii din Moldova, judecat pentru faptul că, în perioada 2009-2012, a acordat credite neperformante în valoare de aproape 3 miliarde de lei, împreună cu alți 4 membri ai Consiliului BEM. Despre tergiversarea acestui dosar a scris și [anticorupție.md](#) în anul 2023. Dosarul examinat de judecătoarea Olga Cojocaru, fusese trimis de procurori în judecată cu nouă ani jumătate mai devreme.

Dosarul penal în privința lui Grigore Gacikevici, cu nr. 1-769/13 (14-1-2782-15042013), se află și în prezent pe rolul Jud. Chișinău, sediul Buiucani. La acest dosar, inițiat în 2013, au fost conexate și alte dosare penale, printre care, în 2016 (nr. 1-848/2016), în 2017 (1- 1180/17), în 2018 (1-518/18), iar altul în 2019. Fostul procuror general Eduard Harunjen anunța, în 2018, că pe numele lui Gacikevici au fost intentate 17 dosare penale.

Potrivit datelor de pe pagina instanțelor de judecată, **începând cu anul 2013 și până în luna iunie 2024, inclusiv, în dosarul cu nr. 1-769/13 (14-1-2782-15042013) au avut loc 174 de ședințe de judecată, întrerupte sau amânate din diverse motive.** Următoarea ședință este stabilită pentru data de 25 octombrie 2024. Între timp, Grigore Gacikevici își așteaptă sentința stabilit în Federația Rusă, stat al cărei cetățenie o deține (aflăm din ancheta tv8.md).

Tergiversarea pe o perioadă atât de îndelungată poate avea ca efect expirarea termenului de prescripție pentru pedepsirea faptelor incriminate.

Admitem că un rol important în tergiversarea examinării cauzei poate fi atribuită organelor procuraturii, care au solicitat conexarea mai multor dosare penale la mai mulți ani de la trimiterea primului caz în instanța de judecată. Totuși, acest lucru nu diminuează responsabilitatea magistrei Olga Cojocaru de a nu admite tergiversarea cauzei. Analizând informațiile de pe portalul instanțelor de judecată, constatăm că ședințele au fost amânate perpetuu la cererea părților, fie la demersurile părților de reclamare a probelor sau de oferire a timpului suplimentar pentru prezentarea unor acte adiționale, în condițiile în care s-au scurs peste 5 ani de la momentul conexării ultimelor cauze penale.

Eliberarea din arest preventiv a lui Grigore Gacikevici

Pe 7 iunie 2016, procurorul general Eduard Harunjen a solicitat acordul CSM pentru pornirea urmăririi penale în privința magistrei Olga Cojocaru, care în data de 21 martie a admis recursul avocaților fostului președinte BEM, Grigore Gacikevici și l-a eliberat din sala de judecată.

În comunicatul procuraturii se arată „Potrivit materialelor procesului penal, în luna martie 2016, respectivul magistrat a respins demersul Procuraturii Anticorupție privind aplicarea, în privința fostului Președinte al Comitetului de creditare al BC „Banca de Economii” SA, a măsurii preventive – arestul preventiv pentru 30 de zile. Prin urmare, **judcătorul a admis cererea avocaților privind revocarea măsurii preventive – arestul preventiv, cu eliberarea imediată a inculpatului din sala de judecată, chiar dacă termenul de arest preventiv, aplicat anterior în privința acestuia, nu expirase.** Mai mult ca atât, magistratul a aplicat o normă de procedură, care nu putea fi aplicată în speță deoarece reglementează o altă etapă a procesului”.

Încheierea judecătoarei a fost contestată de procurori la **Curtea de Apel Chișinău, care a apreciat drept ilegală soluția adoptată de instanța de fond**, care a omis să-și argumenteze poziția în fapt și în drept. [CSM a respins demersul](#) procurorului general de eliberare a acordului pentru pornirea urmăririi penale.

În privința dosarului Gacikevici pe care îl gestionează din 2013 și nu a dat încă o soluție, judecătoarea a răspuns scurt și sec: “Este o chestiune pendintă. Eu am răspuns deja la aceste întrebări”.

Exces de zel în apărarea intereselor „Halk Support” LP împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” privind încasarea venitului ratat de 12.819.886 de lei

Dosarul în cauză face parte dintr-un șir foarte lung de dosare civile și penale, desfășurate pe o perioadă de peste 20 de ani, care au avut ca efect acapararea ilegală a bunurilor imobile (clădiri și teren), amplasate pe str. Bucuriei 12a, mun. Chișinău, care au aparținut anterior Institutului de Proiectări Drumuri Auto (IPDA), fie încasarea prejudiciilor de milioane de la stat. În 2010, [ZdG](#) scria că în 1999, pachetul majoritar de acțiuni al IPDA a fost procurat la licitație de Europa Trust, deși alte persoane au oferit un preț mai mare. Prin hotărârea Jud. Economice de Circumscripție nr. 2e-10127/10 din 30.07.2010, s-a dispus recunoașterea dreptului de proprietate al IPDA asupra imobilului amplasat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 12A, nr. cadastral 0100518.141.01, cu suprafața de 642,3 m.p., și 0100518.141.02, cu suprafața de 5044,8 m.p., ce constituie 67% din clădire.

În dosarul în cauză, „Halk Support” LP solicita încasarea venitului ratat din contul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” pentru pretinsa folosire ilegală a încăperilor de la et. 3 cu suprafața de 1114,8 m.p., identificată prin nr. cadastral 0100518.141.02.002. Timp de mai mult de 10 ani, bunurile imobile au fost înstrăinate succesiv mai multor companii afiliate Europa Trust

(actualmente C.F. BV Fiduciar Invest SA, IDNO 1002600019726), al căror beneficiar efectiv este un controversat om de afaceri, care în prezent se ascunde de urmărire penală pentru dobândire ilicită a unui teren de 3,4 ha din centrul Chișinăului ([aici](#) și [aici](#)).

Din aceleași surse aflăm că avocatul omului de afaceri, care a fost reprezentant și în dosarul inițiat de „Halk Support LP”, are și el intentat un dosar penal pentru corupere activă și trafic de influență în care ar figura și fostul președinte al CSJ, Ion Druță.

De ce considerăm că Olga Cojocaru a dat dovadă de exces de zel? Practica neunitară privind acceptarea împuternicirilor.

În prima instanță, cererea de chemare în judecată a „Halk Support LP” SRL către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a fost restituită pe motiv că cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu era în drept să declare recurs, mai exact, avocatul nu dispunea de împuterniciri valabile. Această încheiere nu se supunea niciunei căi de atac, în virtutea prevederilor alin. (1) lit. e) și alin. (5), art. 170 Cod de Procedură Civilă. Totuși, avocatul a depus o cerere de recurs asupra încheierii de restituire.

Cererea de recurs a fost restituită, prin încheierea nr. 2rc-358/2021 din 30.12.2021, în completul alcătuit din Anatol Pahopol, Olga Cojocaru și Ruxanda Pulbere. **Olga Cojocaru a depus opinie separată**, pe motiv că s-ar fi încălcat accesul la justiție al reclamantului.

Nici încheierea Curții de Apel nr. 2rc-358/2021 din 30.12.2021 nu se supunea niciunei căi de atac, în virtutea aceluiași norme legale. Totuși, aceasta a fost contestată de avocat la Curtea Supremă de Justiție. Prin încheierea CSJ nr. 2rc-17/2022 din 2 martie 2022, recursul a fost restituit în temeiul art. 426/1 alin. (2) Cod de Procedură Civilă, care prevede că „*Recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac*”.

Cererea de chemare a „Halk Support LP” SRL a fost depusă repetat la Judecătoria Chișinău. Și de această dată, instanța de fond a restituit cererea de chemare în judecată pe motiv că a fost depusă de o persoană neîmputernicită.

Încheierea care nu se supune nici unei căi de atac a fost, și de această dată, a fost contestată cu recurs la Curtea de Apel. De această dată, completul alcătuit din Ana Panov, Olga Cojocaru și Marina Anton a admis recursul prin decizia nr. 3rc-302/22 și a restituit dosarul spre examinare în fond. De această dată, pe lângă procura expirată și mandatul semnat în baza procurii expirate, la dosar a mai fost anexată o așa-numită confirmare din 10.01.2022 a împuternicirilor de reprezentare, eliberată de „Halk Support LP” SRL prin intermediul companiilor partenere. Nu este clar în ce temei instanța de apel a considerat că respectiva confirmare ar ține locul unei procuri și nici nu se menționează dacă aceasta ar avea vreun termen de valabilitate.

Directorul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a depus o sesizare la Inspekția Judiciară, iar apoi o contestație la Colegiul Disciplinar, respinsă prin [Hotărârea nr. 212/10 din 24.11.2023](#), pe motiv că nu ar avea dreptul să se implice în examinarea cauzelor. Ulterior, a fost respinsă și contestația depusă asupra hotărârii Colegiului Disciplinar, prin [Hotărârea Plenului CSM nr. 240/17 din 7 mai 2024](#).

Totuși, observăm că la Inspekția Judiciară și la Colegiul Disciplinar au fost depuse sesizări pe cel puțin alte două cauze, unde completele din care făcea Olga Cojocaru le restituise cererile pe motiv că nu ar fi fost împuterniciți, deși la dosare erau anexate mandate.

Același complet, alcătuit din Ana Panov, Marina Anton și Olga Cojocaru a încetat o procedură de apel pe motiv că avocatul Jigău Radu, care reprezenta interesele SA „Red Union Fenosa” și SRL „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie”, nu ar fi avut împuterniciri de contestare a hotărârii instanței de fond.

Acestea erau indicate în procurile eliberate de entități, în mandate fiind făcută mențiunea „În conformitate cu procura acordată nr. 04/GNF-DJ-15, și respectiv 04/DJ-11 din 12 ianuarie 2018, dar nu și împuternicirile acordate de SA „Red Union Fenosa” și SRL „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie”, în baza procurilor anexate, în special dreptul de a contesta hotărârea judecătorească ([Încheierea nr. 2ac-581/20 din 03.11.2022](#)).

Prin [decizia nr. 2rc-136/22 din 12.07.2022](#), Curtea Supremă de Justiție a apreciat ca fiind neîntemeiată constatarea instanței de apel precum că, cererea de apel depusă la 21 aprilie 2018 împotriva hotărârii primei instanțe, a fost depusă de avocatul Radu Jigău, în lipsa împuternicirilor, în condițiile în care pe versoul mandatelor avocațiale a fost menționat că, în conformitate cu art. 81 Cod de procedură civilă împuternicirile avocatului sunt în conformitate cu procura nr. 04/GNF-DJ-15 din 12 ianuarie 2018 și respectiv în conformitate cu procura nr. 04DJ-11 din 12 ianuarie 2018, anexate în copii.

Respectiv, încheierea instanței de apel a fost casată cu restituirea cauzei la Curtea de Apel. Pe cazul încetării procedurii de apel din cauza pretinsei lipse a împuternicirilor, au fost depuse două sesizări la Inspekția Judiciară, iar ulterior două contestații la Colegiul Disciplinar de Jose Luis Pascual, administratorul „Premier Energy Distribution” SA. Contestațiile au fost respinse prin [Hotărârea nr. 8/1 din 20.01.23](#) și [Hotărârea nr. 194 din 28.01.23](#).

Chiar și președintele Uniunii Avocaților din Moldova a sesizat problema restituirii nefondate a unui recurs sub pretextul lipsei împuternicirilor avocatului, de un complet de la Curtea de Apel din care făcea parte și Olga Cojocar. Acesta a invocat că judecătorii Olga Cojocar, Steliana Iorgov și Eugeniu Clim ar fi îngădit activitatea profesională a avocatului și au adus atingere dreptului de acces la justiție pentru clientul acestuia, prin faptul că au restituit recursul înaintat de avocatul Artur Macovei, în interesele Zoiei Golubcov, pe motiv că nu ar fi prezentat, pe lângă mandat, și o procură autenticată notarial, deși legislația nu prevede o asemenea condiție ([Încheierea nr. 2ri-313/23 din 13 iunie 2023](#)). Încheierea nu se supunea niciunei căi de atac.

În sesizare se invocă faptul că avocatul nu încheie în instanța de judecată acte în formă autentică, ci doar apără interesele clientului său și semnătura de pe versoul mandatului nu se solicită de a fi legalizată de notar, sau autenticată în alt mod. CSM a respins contestația prin [Hotărârea 329/22 din 10.06.2024](#), argumentând că modul în care judecătorii interpretează și aplică legea într-o cauză dată nu este susceptibilă de sancțiune disciplinară decât atunci când nesocotește din culpă, în mod grav, neîndoielnic și nescuzabil, normele de drept material ori procesual, situație ce nu s-ar fi atestat la caz.

În alte cazuri, același complet a admis un recurs depus de administratorul înlăturat de la administrarea unei firme „Invizibil” SRL, în privința căreia s-a intentat procedura de insolvență cu numirea unui administrator autorizat. Administratorul înlăturat nu mai avea împuterniciri de reprezentare a firmei. Colegiul Disciplinar a respins contestația, apreciind că „nu este în drept să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise”.

Comentarii: Considerăm că exemplele relatate scot în evidență practica neunitară admisă de judecătorul Olga Cojocar și/sau completele de judecată din care făcea parte aceasta, în ceea ce ține de acceptarea împuternicirilor avocaților/reprezentanților. Pe de o parte, Olga Cojocar a depus opinie separată în cauza inițiată la cererea „Halk Support” LP, cum că s-ar fi îngădit accesul la justiție al reclamantei, deși avocatul nu a prezentat împuterniciri valabile, iar încheierea care fusese contestată nu se supunea căii de atac, deci a fost contestată abuziv de avocat. Lipsa împuternicirilor avocatului s-a constatat ulterior și de CSJ, care a restituit recursul care, la fel, nu se supunea unei căi de atac. Examinând în alt complet recursul asupra încheierii de restituire a aceleiași cereri de chemare în judecată, depusă repetat care, la fel, nu se supunea niciunei căi de atac, aceasta a admis recursul și restituit cauza la reexaminare în fond. În contrast cu abordarea judecătorească pe cauzele inițiate la cererea „Halk Support” LP, observăm că, pe alte cazuri, completele din care făcea parte aceasta restituise cereri depuse de avocați cu împuterniciri valabile, sub pretextul că ar fi fost depuse de persoane neîmputernicite. În cauza

inițiată la cererea SA „Red Union Fenosa” și SRL „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie”, CSJ a constatat că împuternicirile reprezentantului erau valabile, deși completul din care făcea parte Olga Cojocaru stabilise contrariul. În ceea ce ține de sesizările la Inspekția Judiciară și/sau contestațiile la CD și CSM, atragem atenția că toate au fost respinse din considerentul că aceste structuri nu ar avea dreptul să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor de dispoziție, iar nu din considerentul că acestea ar fi fost legale.

Examinarea apelului cu depășirea competenței pe anumite pretenții de completul de judecată din care făcea parte Olga Cojocaru

Cauza SRL „Basconlux” vs ÎM „Benfatto-Plast” SRL privind încasarea datoriei

Completul de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău, compus din Anatol Pahopol, Olga Cojocaru și Iurie Cotruță au examinat cererea de apel depusă de SRL „Benfatto Plast” SRL ([Decizia CAC la dosarul 2ac-651/20](#)). La examinarea cauzei, instanța de apel a examinat pretenții retrase din cererea de apel a SRL „Benfatto Plast”, depășindu-și competența. Prin [Decizia CSJ nr. 2rac-314/21](#) din 20 iulie 2022, decizia instanței de apel a fost casată.

CSJ a reținut că „apelantul solicitând retragerea parțială a apelului, Curtea de Apel Chișinău, lăsând fără răspuns cererea de retragere parțială a apelului, a emis o **decizie care intră în contradicție cu circumstanțele cauzei și excedă limitele apelului prevăzute de art. 373 al Codului de procedură civilă.** (...) Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces. În esență, soluția Curții de Apel Chișinău de admitere parțială a unui apel care nu mai era susținut în întregime de apelant, a pus-o într-o situație de dezavantaj pe ÎM „Benfatto Plast” SRL față de adversarul său”. Considerăm corectă aprecierea dată de CSJ prin prisma articolului 373 Cod de procedură civilă, care limitează competența instanțelor de apel de a examina circumstanțele cauzei doar la cerințele din cererea de apel, referințele și obiecțiile înaintate.

Sesizarea ÎM „Benfatto Plast” SRL la Inspekția Judiciară și contestația la Colegiul Disciplinar au fost respinse ([Hotărâre CD nr. 229/10 din 29.10.2021](#)), pe motiv că, CSM, fiind organ de autoadministrare judecătorească, nu are competențe jurisdicționale și nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor judiciare de instanțele competente, să se expună și/sau să aprecieze legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești.

Comentarii: Admitem că decizia Curții de Apel a fost pronunțată în complet, respectiv nu am putea atribui toată responsabilitatea pentru aceasta judecătorei Olga Cojocaru. Pe de altă parte, dacă aceasta ar fi considerat că decizia completului ar fi fost neîntemeiată sau ilegală, avea posibilitatea de a depune o opinie separată, mecanism pe care l-a utilizat în alte cauze, cum ar fi cea inițiată la cererea „Halk Support LP” SRL.

Restituirea terenurilor agricole confiscate ale lui Vlad Filat

Olga Cojocaru a făcut parte din completul de judecată care, la 1 iulie 2021, i-au restituit lui Vlad Filat terenurile agricole confiscate (mai multe detalii în raportul privind investigarea independentă a judecătorului Ana Panov).

În anul 2011 „Caravita Co” SRL a fost fondată de Sanda Filat și apoi ajunsă în proprietatea nepotului lui Vlad Filat, Vladimir Rusu. Prin decizia din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Vladimir Rusu, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu, casată hotărârea din 16 noiembrie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central și pronunțată o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care cererea depusă de Vladimir Rusu a fost admisă. A fost anulat procesul-verbal nr. 88 din 14 august 2019 privind rezultatele licitației repetate „cu strigare” de comercializare a bunurilor SRL „Caravita Co”, în proces de lichidare, după cum urmează: Lotul nr. 88, Terenuri agricole situate în r-nul Xxxx.

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, dosar 2ra-1281/21, s-au admis recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „CVC Expert” și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Caravita Co”, în proces de lichidare, Maxim Timoșin. În Decizia CSJ din 03.11.2021 se menționează “Distinct de aceste constatări, având în vedere încălcările esențiale a normelor de drept procedural expuse, instanța de recurs conchide că soluția adoptată de către Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 1 iulie 2021, în procedura de examinare în 13 ordine de recurs a cererii depusă de Vladimir Rusu, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi sediul central, este una viciată, fiind adoptată ca urmare a schimbării în mod abuziv de către instanța de apel a procedurii de examinare a cauzei, prin emiterea încheierii din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău”.

Comentarii: Decizia Curții de Apel Chișinău din 1 iulie 2021 a fost adoptată în complet, prin urmare, responsabilitatea nu poate fi atribuită integral unui sau altui judecător din acel complet. Cu toate acestea, Olga Cojocaru nu a depus o opinie separată, așa cum a depus în alte cazuri când nu a fost de acord cu o decizie a instanței.

Sesizări și contestații depuse în privința Olgăi Cojocaru

Hotărâri ale CSM asupra contestațiilor în privința Olgăi Cojocaru:

Anul	contestații admise	contestații respinse	contestații restituite
2024		4	

Hotărâri ale Colegiului Disciplinar asupra contestațiilor în privința Olgăi Cojocaru:

Anul	contestații admise	contestații respinse	contestații restituite
2024		3	
2023		9	
2022		6	2
2021		3	
2020	1	4	1

Sesizări la Inspekția Judiciară:

Anul	sesizări (total)	sesizări admise	sesizări respinse	sesizări restituite
2023	15		12	2
2022	27		18	7
2021	19		17	2
2020	7		7	
2019	13		11	2
2018	3		1	2

Comentarii: Informațiile despre sesizări au fost preluate din [rapoartele anuale de activitate ale Inspectiei Judiciare](#). Pe alocuri, observăm unele discrepanțe în cifre, spre exemplu, în anul 2023 au fost depuse 15 sesizări, dintre care 12 respinse și 2 restituite. Nu apar informații despre o sesizare care, fiind depusă la final de an, examinarea acesteia a fost transmisă pentru anul următor.

Numărul sesizărilor la Inspekția Judiciară depuse pe numele Olgăi Cojocaru este destul de mare, ajungând la 27 în anul 2022. Doar în privința a 11 judecători de la Curtea de Apel Chișinău au fost depuse mai mult de 20 de sesizări, și doar în privința a 5 alți judecători de la Curtea de Apel Chișinău au fost depuse mai mult de 27 sesizări, în același an. Totuși, în privința acestora s-a inițiat foarte puține proceduri disciplinare. Acest lucru se poate datora, în mare parte, numărului masiv de sesizări neîntemeiate din partea justițiabililor. Pe de altă parte, majoritatea hotărârilor de respingere sunt motivate prin prisma independenței și inadmisibilității imixtiunii în activitatea judecătorilor, și nu reflectă neapărat integritatea sau lipsa de culpabilitate a judecătorilor.

Procedura disciplinară intentată în legătură cu pronunțarea a două decizii contradictorii

Președintele Comitetului de conducere a B.C. „Moldincombank” S.A., Cibotaru Victor, a depus două sesizări la 30 octombrie 2019 și 11 noiembrie 2019, asupra acțiunilor judecătorilor Bîrcă Boris, Iorgov Steliana și Cojocaru Olga de la Curtea de Apel Chișinău, invocând pretense încălcări grave în procesul examinării cauzelor SRL „Impex Agroprim” în proces de insolvență și SA „API” în proces de insolvență.

Autorul sesizării a afirmat că ar fi existat două decizii definitive și irevocabile contrare ale aceleiași instanței:

- potrivit Deciziei completului alcătuit din Clim Eugeniu, Bîrcă Boris și Iorgov Steliana, din 13.06.2019, **a fost respins recursul declarat și menținută Încheierea jud. Chișinău din 26 februarie 2019**, prin care cererea de validare a creanței creditorului BC „Moldincombank” SA în partea privind validarea creanței creditorului BC „Moldincombank” SA în partea privind validarea creanței pretense în mărime de 4415836,96 lei, cu titlu de dobândă de întârziere, ca creanță garantată față de debitorul SRL „Impex Agroprim” a fost respinsă, **fiind constatat că corect a fost validată suma de 17 603 544,84 lei cu titlu de creanță garantată;**
- potrivit Deciziei din data de 02.07.2019, **a fost admis recursul declarat de SRL „Impex Agroprim” împotriva Încheierii Jud. Chișinău din 26 februarie 2019 în partea admiterii contestației BC „Moldincombank” SA și validării creanței în sumă de 17 603 544,84 lei** și la categoria creanțelor garantate și suma de 51 895,41 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul V, **a fost casată parțial Încheierea Jud. Chișinău din 26 februarie 2019 în partea admiterii contestației BC „Moldincombank” SA și validării creanței în sumă de 17 603 544,84 lei** și la categoria creanțelor garantate și suma de 51 895,41 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul V, adică incorect a fost validată creanța dată, deși recursul reprezentantului SRL „Impex Agroprim” a fost examinat de către completul de judecători format din Boris Bîrcă, Iorgov Steliana și Cojocaru Olga (primii doi judecători participând și la adoptarea Deciziei din 13.06.2019).

Autorul sesizării a mai invocat, cu referire la dosarul SA „API” în proces de insolvență, că completul de judecată alcătuit din Boris Bîrcă, Iorgov Steliana și Cojocaru Olga nu ar fi ținut cont de prevederile art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, din care reiese că *„Faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.”*

Inspekția Judiciară a respins contestațiile. În rezultatul unei contestații, CD a dispus admiterea contestației și restituirea cauzei Inspekției judiciare pentru verificări suplimentare prin prisma art. 4 alin. (1) lit. b), c) și i) din legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor ([Hotărârea CD nr. 56/2 din 21 februarie 2020](#)), din considerentul că Inspekția Judiciară nu ar fi răspuns argumentelor autorului sesizării în ceea ce ține de cele două Decizii contradictorii.

Prin rezoluția Inspekției Judiciare din 20 martie 2020, a fost dispusă pornirea procedurii disciplinare și începerea cercetării disciplinare în privința judecătorilor Boris Bîrcă, Iorgov Steliana și Cojocaru Olga în baza art. 4 alin. (1) lit. b), c) și i) din legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Prin Decizia Inspekției Judiciare din 27 martie 2020, sesizarea a fost respinsă, din motiv că nu s-ar fi stabilit că faptele expuse întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare. Contestația depusă asupra deciziei din 27 martie 2020 a fost respinsă prin [Hotărârea CD nr. 160/7 din 1 septembrie 2020](#). Completul de examinare a contestațiilor a apreciat că nu s-a demonstrat în cadrul examinării sesizării că, completul de judecată alcătuit din Boris Bîrcă, Iorgov Steliana și Cojocaru Olga ar fi admis devieri de la normele legislației în vigoare, adică acțiuni în procesul de înfăptuire a justiției, care fac dovada incompetenței profesionale grave în sensul art. 4 alin. (1) lit. c) din legea menționată. De asemenea, completul nu a atestat nici incidența temeiului prevăzut la art. 4 lin. (1) lit. b) din lege, adică intenția sau neglijența gravă. Cu referire la dosarul SA„API” în proces de insolabilitate, completul de examinare a contestațiilor a stabilit că alegațiile autorului sesizării mai mult se atribuie la o omisiune a instanței, care, nu ar aduce atingere drepturilor participanților la proces și ar putea fi înlăturată în condițiile prevăzute de lege, nefiind stabilită incidența abaterilor disciplinare prevăzute la art. 4 lin. (1) lit. b), c), i) și p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Comentariu: *Deși Colegiul Disciplinar nu a stabilit comiterea unor abateri disciplinare în conduita judecătorilor vizați, nefiind demonstrată intenția sau neglijența gravă, deciziile contradictorii cu privire la aceeași creanță au generat, în mod indubitabil, o situație de incertitudine. Situația unui creditor care dispune de un act judecătoresc prin care o creanță este admisă, dar și un alt act al aceleiași instanțe, cu valoare juridică echivalentă, prin care respinge aceeași creanță, este inadmisibilă și vorbește despre eroare gravă și lipsă de stabilitate a raporturilor juridice.*

INTEGRITATEA FINANCIARĂ

În cea mai recentă [declarație de avere](#) depusă pe 22 martie 2024 pentru anul 2023, judecătoarea Olga Cojocaru declară un salariu anual de 359.410 de lei de la Curtea de Apel Chișinău și un salariu de 136.931 de lei pentru concubinul ei care lucrează la Chișinău Gaz.

Pe lângă salariu, judecătoarea a declarat și alte venituri: o pensie alimentară de 21.000 de lei de la Serghei Cojocaru (fostul soț), alți 50.000 de lei de la Liubovi Tătaru ca ajutor material și 9.406 lei, o indemnizație aferentă concediului medical.

Judecătoarea a mai declarat un teren agricol de circa 1,550 de metri pătrați în valoare de 2.144 de lei obținut prin donație în 2021, un alt teren agricol de 1.829 de metri pătrați obținut tot prin donație în 2021 în valoare de 3.374 de lei, un al treilea teren agricol de 530 de metri pătrați în valoare de 7.406 lei obținut tot prin contract de donație. Tot în 2021, a obținut prin donație un al patrulea teren agricol de 945 de metri pătrați în valoare de 13.037 de lei.

Judecătoarea mai deține din 2019 un teren care se află în circuitul civil de 661 de metri pătrați prin contract de vânzare-cumpărare în valoare de 197.381 de lei și un alt teren care se află în circuitul civil obținut prin contract de donație în 2020 de 661 de metri care i-a fost donat în proporție de 1/2 a cărui valoare este de 98.690. Cel mai probabil este vorba despre același teren pe care se află construită casa pe care o deține.

Olga Cojocaru deține o casă de locuit cu o suprafață de 205 metri pătrați din 2019 a cărei valoare este estimată la 1.893.673 de lei. Aceasta a declarat că anul următor, în 2020, casa menționată îi revine în cotă de 1/2 și cu o valoare de 946.836 de lei. Din [actul de constatare nr. 24/29 din 27.02.2023 al Agenției Naționale de Integritate](#) reiese că Olga Cojocaru i-ar fi donat mamei sale 1/2 din casă, în baza contractului de donație nr. 1-55 din 30.10.2020.

Judecătoarea mai deține un automobil SUV marca Nissan Qashqai, fabricat în 2015 care a fost cumpărat în 2021 și a cărui valoare se ridică la 150.000 de lei.

Olga Cojocaru are contractat un împrumut de 480.000 de lei la banca Moldova Agroindbank pe 15 ani (2019-2034) cu o rată a dobânzii de 7% anual. Ea a mai achitat o datorie de 5.000 de euro față de cetățeanul Dumitru Trocin.

În 2023, Olga Cojocaru, conform [declarației de avere](#), a primit un salariu anual de la Curtea de Apel Chișinău de 302.365 de lei, iar soțul ei de 136.931 de la Chișinău Gaz. Aceasta a mai primit 3.973 de lei drept indemnizație de concediul medical și din nou un ajutor material de la Liubovi Tătaru de 35.000 de lei și o pensie alimentară de 12.000 de lei pentru fiica sa.

Casa în care locuiește și terenul aferent, dar și cele patru terenuri agricole deținute rămân în proprietatea sa. În această declarație este trecută și datoria de 5.000 de euro către cetățeanul Dumitru Trocin contractată în 2021 și scadentă în 2023, dar și o datorie de 480.000 de lei contractată în 2019 și scadentă în 2034.

În [declarația de avere](#) din 2022, judecătoarea Olga Cojocaru a declarat un salariu anual de 302.365 de lei de la Curtea de Apel Chișinău și un salariu de 136.931 de lei pentru soțul/concubinul său de 136.931 de lei de la Chișinău Gaz. La fel ca în anii precedenți, judecătoarea a primit de la Liubovi Tătaru suma de 35.000 de lei și alte 12.000 de lei ca pensie alimentară din partea lui Serghei Cojocaru.

Cele patru terenuri agricole menționate anterior rămân în declarația sa de avere și la fel și cel de sub casa în care locuiește. În 2021, apare încă că judecătoarea și-a achiziționat un automobil de tip SUV marca Nissan Qashqai, fabricat în 2015, pentru care aceasta a plătit 150.000 de lei, cu mențiunea unor defecte minore și care ar fi avut o valoare de piață de 240.000 de lei.

Următoarea [declarație de avere](#) a fost depusă de către judecătoarea Olga Cojocaru în 2021 pentru anul 2020. Ea a indicat un salariu de 312.297 de lei de la Curtea de Apel și un salariu de 122.718 de lei de la Chișinău Gaz pentru concubinul său.

În acest an, judecătorea a primit din nou 15.000 de lei de la Liubovi Tătăru drept “cadou aniversare pentru nepot și nepoată”, alți 25.000 de lei “cadou pentru nepoți” de la Ludmila Cojocar, “cadou pentru copii și întreținere copii” de 45.000 de lei de la Serghei Cojocar (soțul său) de 45.000 de lei și a avut două concedii medicale plătite de CNAS și Curtea de Apel Chișinău de aproape 13.000 de lei.

În 2020, judecătorea a procurat o mașină Skoda Superb fabricată în 2018 cu suma de 15.653 de euro prin “alte contracte translativ și de posesie”, dar și un autoturism Peugeot 208, fabricat în 2013, cu suma de 20.000 de lei. Din [actul de constatare nr. 24/29 din 27.02.2023 al Agenției Naționale de Integritate](#), reiese că autoturismul Skoda Superb a fost procurat de concubinul judecătorei la 29.07.2020 în baza contractului de leasing financiar nr. 2836-P2, Olga Cojocar având calitatea de fidejutor. Referitor la autoturismul Peugeot 208, în actul ANI se spune că mașina a fost procurată de concubin la 05.05.2020, în baza contractului de vânzare-cumpărare din aceeași dată.

În 2020, judecătorea s-a împrumutat cu 1.000 de euro de la Ana Țigan cu dobândă 0%, iar scadența a fost 2021. Judecătorea a mai făcut un contract de leasing, cel mai probabil pentru mașină Skoda Superb (aceeași valoare) în sumă de 15.653 de euro care trebuiau achitați între 2020-2023. În proprietatea sa rămâne casa de locuit menționată anterior.

Cu toate acestea, față de declarația de avere din 2020 și cea din 2021, nu se pomenește nimic despre mașina marca Skoda Superb care nici nu a fost vândută, dar nici nu mai apare în declarația de avere ca fiind înstrăinată într-un anume fel. La fel și autoturismul Peugeot 208.

Comentariul judecătorului Olga Cojocar:

Contactată telefonic de autorii prezentului raport, judecătorea Olga Cojocar ne-a răspuns că automobilul marca Peugeot 208 aparține concubinului său, iar automobilul Skoda Superb nu îi aparține și că dânsa “a fost fidejutor”. “Asta este situația”, a adăugat ea.

Ea a mai spus că Liubovi Tătăru de la care are mai multe donații anual este chiar mama ei, care locuiește cu dânsa. “Ea este pensionară și trăiește cu mine împreună într-o casă și mă ajută cu serviciile comunale”, a declarat judecătorea.

Analiza datelor publice expuse de judecătore în declarațiile sale de avere nu indică discrepanțe între venituri și bunuri. Cu toate acestea, explicațiile judecătorei în ceea ce privește mașinile pe care le conduce, precum și venituri pe care le-ar încasa de la mama sa, nu au fost concludente în cazul răspunsurilor pe care ni le-a oferit în grabă la telefon. Totodată, dânsa are în posesie nu mai puțin de patru terenuri agricole obținute toate prin donație fără a și specificată locația acestora.

Actul de constatare al Agenției Naționale de Integritate nr. 24/29 din 27.02.2023

Deși Agenția Națională de Integritate nu a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale în privința dnei Olga Cojocar, judecător în cadrul Curții de Apel, prin actul de constatare nr. 24/27 din 27.02.2023, considerăm că anumite circumstanțe prezintă totuși relevanță pentru aprecierea integrității financiare. Printre acestea enumerăm:

- Depunerea cu întârziere a declarației de avere și interese personale la eliberarea din funcția de judecător în cadrul Jud. Buiucani. Aceasta a fost depusă abia la data de 07.02.2020, în timp ce urma a fi depusă în termen de 30 de zile de la data încetării mandatului sau a raporturilor de muncă sau serviciu.
- Nedeclararea, la capitolul *Interese personale* din declarația de avere și interese personale pentru anul 2016 - 2017 a calității soțului subiecțului, de administrator în cadrul ÎCS „Global Sugar” SRL (IDNO 1003600125110), deținută din momentul înregistrării entității - 19.11.2003;

- Nedeclararea, la capitolul *Venituri* din declarația de avere și interese personale pentru anul 2018 a venitului în mărime de 300 Euro, ridicat de subiectul declarării la 10.08.2018 de la BC „Moldova-Agroindbank” SRL, de la cet. XXX, actualmente concubinul subiectului;
- Nedeclararea, la capitolul *Venituri* în declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2012, a venitului din îndemnizații în mărime de 27 360 lei, de la CNAS;
- Neinclusiunea, la capitolul *Bunuri imobile, pct. 2 Clădiri* din declarațiile cu privire la venituri și proprietate/declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2012 - 2017, a două bunuri imobile deținute cu drept de proprietate de soțul subiectului declarării:
 - a) apartament, în temeiul contractului de donație nr. 3-2758 din 03.12.1997 (drept înregistrat la 20.06.2003);
 - b) apartament, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr. 12-453 din 24.08.1993 (drept înregistrat la 05.06.2003).

În urma verificării de către ANI, pe parcursul exercitării funcției de demnitate publică, Olga Cojocaru și membrii familiei acesteia au obținut un venit net de 2 888 937,70 lei și au suportat cheltuieli ce au putut fi demonstrate în sumă totală de 2 257 572,43 lei. Prin urmare, nu s-a constatat că ar fi fost efectuate cheltuieli mai mari decât veniturile obținute.

COMENTARIUL SUBIECTULUI ȘI ALTE INFORMAȚII RELEVANTE

Doamna judecător Olga Cojocaru a fost contactată telefonic pentru a-și exprima opinia cu privire la anumite constatări ale prezentului raport. Aceasta a răspuns la o serie de întrebări (a se vedea comentariile subiectului în secțiunea relevantă), însă ulterior a refuzat să continue discuția.

Finanțat de
Uniunea Europeană

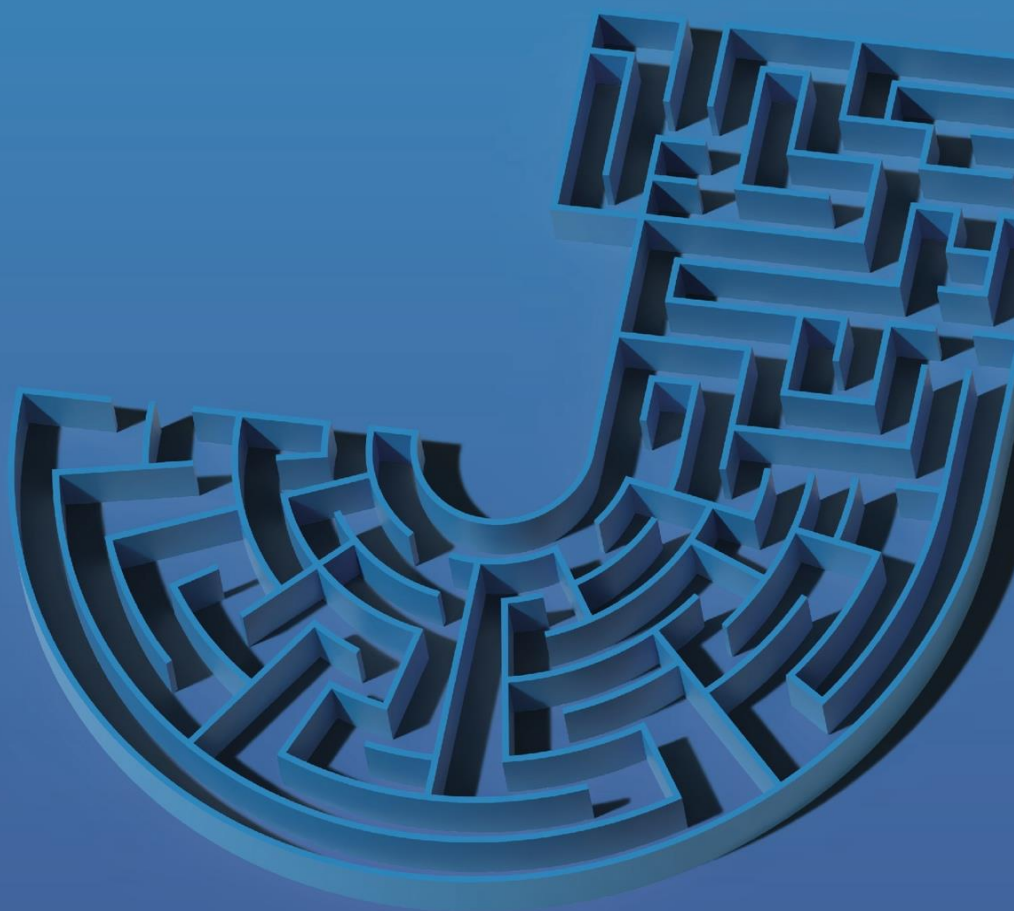
INSTITUTE FOR
WAR & PEACE REPORTING

Anexa nr.1

Metodologia de selectare a subiecților de investigare jurnalistică independentă

Instrument folosit în cadrul proiectului „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #Justice4Moldova”, implementat de IPRE în consorțiu cu IWPR

#JustițiePentruMoldova

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană
și cofinanțat de Fundația Soros Moldova

I. DESCRIERE GENERALĂ

În perioada martie 2023 – februarie 2026 Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) implementează, cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova, proiectul „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #Justice4Moldova”, în cadrul căruia una dintre activități este realizarea unor rapoarte independente de investigare jurnalistică a judecătorilor și procurorilor care aspiră la diferite funcții în sistemele judecătorești și al procuraturii.

Rapoartele sunt elaborate de jurnaliști de investigație și analiști ai societății civile în baza unei metodologii cu criterii clare de investigare și sunt destinate publicului, pentru informare.

II. CRITERII DE SELECȚIE A CANDIDAȚILOR SUPUȘI INVESTIGĂRII

2.1. Pentru investigare, sunt selectați judecătorii sau candidații la funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, Curțile de Apel, instanțele de fond, procurori sau candidați la funcția de procuror în Procuratura Generală, procuraturile specializate, procuraturile teritoriale, etc.

2.2. La luarea deciziei privind începerea investigației unui candidat, jurnaliștii de investigație și analiștii contractați de IPRE iau în calcul următoarele criterii:

- Subiectul a figurat, în cariera sa, în plângeri și decizii ale Colegiului Disciplinar al CSM.
- Subiectul a figurat în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și în care Republica Moldova a fost găsită responsabilă de încălcarea drepturilor.
- Subiectul a figurat în investigații jurnalistice referitoare la acte de corupție, comportament lipsit de integritate, conflicte de interese, etc.
- În privința subiectului au fost depuse sesizări la Autoritatea Națională de Integritate și/sau au fost emise acte de constatare.
- La o examinare preliminară sumară a declarațiilor de avere și interese ale subiectului, jurnaliștii de investigație și analiștii constată temeiuri (de exemplu, discrepanțe între veniturile legal declarate și modul de viață al subiectului; venituri aparent exagerat de mari sau exagerat de mici) pentru investigații și evaluare detaliate.

III. LUAREA DECIZIEI PRIVIND ÎNCEPEREA INVESTIGĂRII

Decizia privind începerea investigației unui candidat este luată după consultări interne, cu votul a cel puțin trei din patru experți (jurnaliștii de investigație și analiștii contractați de IPRE). Procesul și decizia de selectare a subiecților este reflectată într-un Proces Verbal.

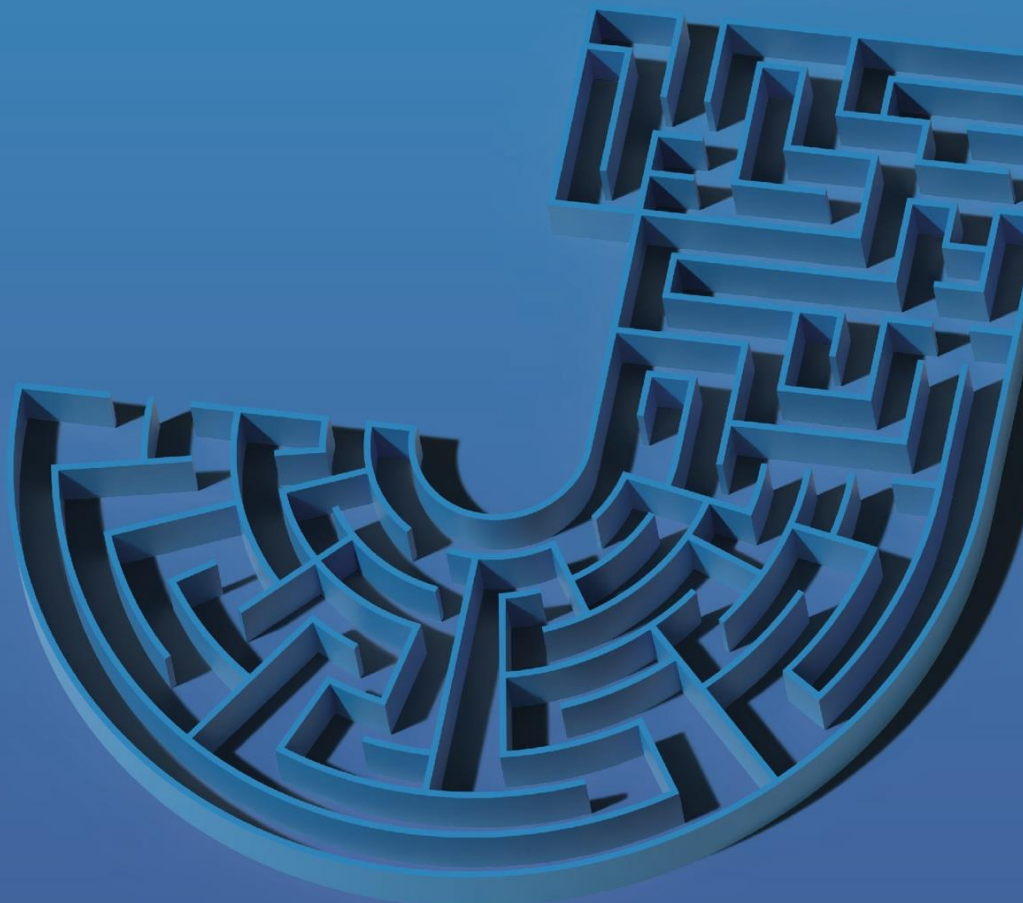
Finanțat de
Uniunea Europeană

Anexa nr.2

Metodologia de investigare jurnalistică independentă a candidaților care aspiră la funcții în sistemul de justiție

Instrument folosit în cadrul proiectului „Asigurarea integrității, eficienței și independenței sistemului de justiție din Moldova – #Justice4Moldova”, implementat de IPRE în consorțiu cu IWPR

I. DESCRIERE GENERALĂ

Activitatea de investigare a subiecților se finalizează cu un raport, care prezintă rezultatele cercetării făcute de echipa de jurnaliști de investigație și analiști ai societății civile. Documentul conține prezentarea unor fapte, cu dovezi și hiperlink-uri, care indică presupusa nerespectare de către subiect a criteriilor de integritate etică și financiară. Raportul este publicat pe pagina web a Institutului pentru Politici și Reforme Europene, pentru informarea publicului.

II. DOCUMENTAREA FAPTELOR, ACUMULAREA ȘI VERIFICAREA INFORMAȚIEI

Autorii raportului acumulează informații folosind căi legale specifice jurnalismului de investigație, din orice sursă deschisă disponibilă, dar și din bazele de date cu acces restricționat; prin solicitări de informații de la instituții publice sau actori privați; intervievând persoane atunci când e cazul, asistând la evenimente (eventual, ședințe de judecată) etc. Acumularea informațiilor este realizată în conformitate cu Legea nr.148/2023 privind accesul la informațiile de interese publice și Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

III. INTEGRITATE ETICA ȘI FINANCIARA

Autorii raportului adună informații pentru a vedea dacă subiectul corespunde criteriilor de integritate etică, în sensul oferit acestei noțiuni de „Ghidul privind realizarea investigațiilor independente ale cazurilor de mare corupție și verificări ale integrității actorilor din domeniul justiției”¹:

- Independență
- Imparțialitate
- Corectitudine și integritate
- Incoruptibilitate
- Profesionalism și competență.

De asemenea, autorii raportului adună informații pentru a vedea dacă subiectul corespunde criteriilor de integritate financiară, în sensul oferit acestei noțiuni de publicația citată mai sus². Autorii vor căuta să răspundă la întrebările:

- Sunt declarate toate bunurile subiectului?
- Valoarea declarată este corectă (corespunde prețurilor pieței)?
- Stilul de viață corespunde venitului oficial?;

iar în acest scop vor verifica:

a) respectarea de către subiect a regimului fiscal;

¹ Publicație elaborată în aprilie 2024 de experții anticorupție Halyna Chyzyk Dawid Sześciło în cadrul proiectului #JustițiePentruMoldova.

² Idem.

- b) respectarea de către subiect a regimului juridic de declarare a bunurilor și intereselor personale;
- c) modul utilizat de subiect sau de persoanele apropiate acestuia pentru dobândirea bunurilor pe care le dețin sau le posedă, precum și cheltuielile pentru întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale subiectului și, după caz, ale persoanelor apropiate acestuia;
- e) existența oricăror contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot genera beneficii financiare, în cazul în care subiectul, persoanele apropiate acestuia sau persoana juridică, care sunt beneficiari efectivi, sunt părți contractante;
- f) existența unor donații, în cazul în care subiectul sau persoanele apropiate acestuia au calitatea de finanțator sau donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii și justificarea averii subiectului.

IV. STRUCTURA RAPORTULUI

Raportul de investigare jurnalistică independentă are următoarea structură:

Constatări

O relatare succintă a principalelor constatări în urma analizei datelor acumulate.

Date generale despre subiect:

- Nume/Prenume
- Parcursul profesional
- Conturi pe rețelele sociale (dacă e relevant)
- Alte informații relevante dacă există.

Integritatea etică

Aici sunt incluse, în ordinea importanței, toate faptele și constatările considerate relevante referitoare la integritate etică, descoperite de către echipa de autori în timpul investigării. Toate faptele sunt probate cu linkuri și documente.

Integritatea financiară

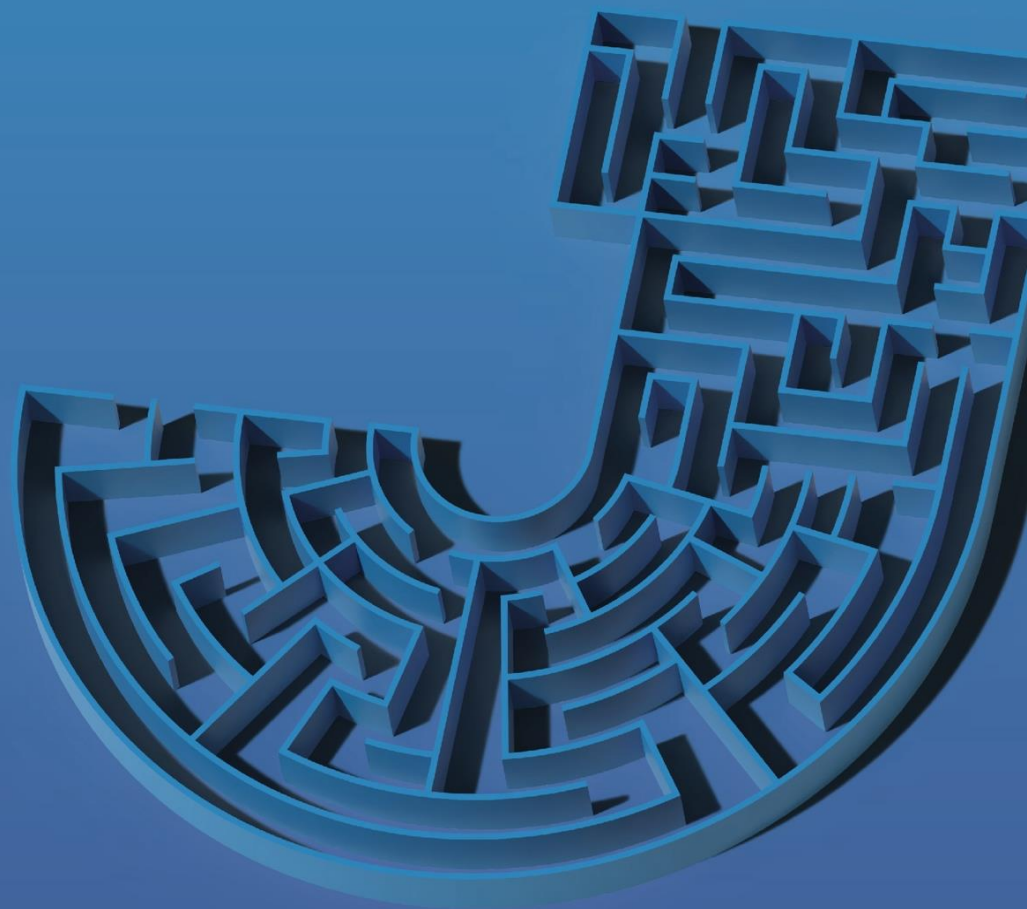
Aici sunt incluse, succint și explicit, în ordinea importanței, toate faptele și constatările considerate relevante referitoare la integritate financiară, descoperite de către echipa de autori în timpul investigării. Pentru o mai bună vizualizare a datelor și informațiilor acumulate, pot fi folosite, după caz, tabele, grafice și alte modalități de prezentare a datelor. Toate faptele sunt probate cu linkuri și documente.

Comentariul subiectului și alte informații relevante

Întrucât investigarea are loc prin intermediul și conform regulilor jurnalismului de investigație, raportul va include în mod obligatoriu opinia subiectului asupra celor constatate, solicitată de autori. În caz că subiectul va refuza să comenteze sau să răspundă la întrebări, acest fapt va fi menționat în raport.

Finanțat de
Uniunea Europeană

#JustițiePentruMoldova

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană
și cofinanțat de Fundația Soros Moldova